

Fővárosi Bíróság

7.K.33.654/2004/3.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Bírósága a Zott Hungária Kft. (Budapest) felperesnek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest) (Hivatkozási szám: Vj-41/2004/21.) alperes ellen hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében meghozta a következő

ítéletet:

A bíróság az alperes Vj-41/2004/21. számú határozatát megváltoztatja akként, hogy a határozat egyéb rendelkezéseit nem érintve, a kiszabott 10.000.000 (tízmillió) forint bírság összegét 8.000.000 (nyolcmillió) forintra mérsékli.

A felperes által le rótt 15.000 (tizenötezer) forint illetéket a Magyar Állam viseli.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy fizessen meg felperesnek 15 napon belül 30.000 (harmincezer) forint perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye a Fővárosi Ítéletábrára, melyet a Fővárosi Bíróságon lehet 3 példányban előterjeszteni.

Indokolás:

A felperesi társaság 2002. január 1. napja óta a „Zott” márkanevű termékek kizárólagos magyarországi forgalmazója. 2002. év 37. hete óta forgalmazza Magyarországon a csokoládés, mogyorós „Zott Monte” tejdesszertet, míg ugyanezen termék vanília változatának bevezetésére 2003. október hónapjában került sor. E két tejdesszert értékesítéséből a társaság jelentős - több százmilliós nagyságrendű - árbevételt realizált, mely 2003. évben jóval több, mint háromszorosát tette ki a 2002. évi forgalomnak.

A felperesi társaság a csokoládés „Zott Monte” termék esetében 2003. szeptember hónaptól, a vaníliás termék esetében, annak forgalomba hozatalától 2003. október hónaptól termékeik csomagolásán az alábbi szöveget tüntették fel: „A Zott Monte a benne található értékes tejkremnek, a finom csokoládénak /vaníliának/, és mogyorónak köszönhetően a leginkább megfelelő termék a gyermekek számára akár desszertként, akár két étkezés között”.

Korábban a csokoládés termék csomagolásán az volt olvasható, hogy a „Monte az egészséges táplálkozás fontos alkotórésze”. Minden doboz létfontosságú kalciumot, és friss tej természetes energiáját tartalmazza.

Az alperesi versenyhatóság eljárást indított felperessel szemben, és ennek eredményeként Vj-41/2004/21-es számú határozatában megállapította, hogy a felperes a fogyasztókat megtévesztette, amikor a két fenti termék csomagolásán azt szerepeltette, hogy azok a „leginkább megfelelő termék a gyermekek számára”. E magatartás tanúsításától a felperest eltiltotta, és 10 millió forint bírságot szabott ki vele szemben.

Az eljárás folyamán felperes a jogsértés elismerése mellett előadta, hogy a szöveg egy félrefordítás eredménye, az eredeti német szöveg úgy szólt, hogy az értékes tejkrem, csokoládé, és mogyoró teszik a terméket a gyermekek számára „olyan alkalmassá” desszertként, vagy két étkezés között. Ennek a suta kifejezésnek a szerencsétlen magyarításáról van szó. Kifejtette, hogy a félretájékoztatás mértéke ugyanakkor jelentéktelen, mert arra szűkkörűen csak a termék csomagolásán, nem a piaci bevezetéshez kapcsolódóan, azt követő 1 évvel került sor, az aránylag kisbetűs reklámszöveg feltüntetésére. Ehhez képest a vizsgáló által indítványozott 2,5 milliós bírság mérséklését kérte. Kifejtette, hogy a Vj-100/2003-as számú ügyben felperest hasonló magatartásért elmarasztaló határozat nem értékelhető a terhére, mivel minden ügyet egyedi módon kell elbírálni. Továbbá szándékosság nem vezette a jogsértés elkövetésében, ezért nem tekinthető „visszaesőnek”. Előadta, hogy 2004. március 1. napja, a versenyfelügyeleti eljárás megindítása óta arra törekszik, hogy a termék módosított csomagolását elkészítse, az új csomagolás már nyomdában van. Jelezte, hogy a raktár készletek fel nem használása esetén több millió forint kára keletkezik.

Az alperesi határozat rögzítette, hogy az MTA Nyelvtudományi Intézetének véleménye szerint a leginkább kifejezés a „főként” és „elsősorban” szavak szinonimája, tovább jelenti azt is, hogy „minden más dologgal szembeállítva, a szóban forgó dolgot előnyben részesítve”.

Az alperesi határozat megállapította a Tpv. 8. §. (2) bekezdésének a.) pontjának megsértését. A bíróság tekintetében kifejtette, hogy az alperes a termék piaci helyzetére, a jogsértő magatartás tanúsításának időtartamára, a jogsértő termék forgalmi adataira, valamint a felsőfokú jelző különösen erőteljes vevőcsalogató hatására egyaránt figyelemmel volt. Az alperes a jogsértő magatartást, mint a társadalmilag általában elvárhatótól eltérő magatartást, és ekként felróható magatartásként értékelte. A felróhatóság körében értékelte a felperes azon nyilatkozatát is, hogy a reklámszöveg megváltoztatására csak később - a készletek kifogyása után - lát lehetőséget. A bíróság összegének meghatározásakor, ugyanakkor a csomagolóanyag fel nem használásából eredő kárt nem vette figyelembe. Súlyosító körülményként értékelte a Vj-100/2003-as számú ügyben a felperesnek szintén piaci versenytárssal szemben megfogalmazott állítása miatti elmarasztalását. Enyhítő körülményként értékelte a jogsértés elismerését. Nem fogadta el azt a felperesi érvelést, hogy a fogyasztók félretájékoztatása jelentéktelen lett volna, hiszen a vaníliás termék bevezetésére - szemben felperesi állítással - ezen reklámszöveggel került sor, továbbá a felsőfokú jelző használata mind az új, mind a régi fogyasztók esetében objektíve alkalmas a megtévesztő hatás kiváltására.

Megjegyezte végül, hogy a vizsgálói indítványban megjelölt összeg az alperesi döntést nem köti, annál nagyobb összeget is meghatározhat.

A felperes tárgyaláson pontosított keresetében kérte a bíróság összegének vizsgáló által javasolt mértékéhez képesti mérséklését, és alperes perköltségben történő marasztalását. Álláspontja szerint a bíróság összege eltúlzott, mert termék csomagolásán lévő apró betűs szöveg fogyasztókra gyakorolt hatása jóval csekélyebb, mint egy médiakampány hatása. A csomagolás maga is a már bevezetett „Monti kutyafigurára” helyezte a hangsúlyt, és nem a kifogásolt szövegre. Emellett minden tápértékre vonatkozó adat kiemelten feltüntetésre került. Az MTA Nyelvtudományi Intézete szerint is a „leginkább” jelző nem felsőfokú jelző. A szöveget pedig a csomagolás egészéhez képest kell értékelni. A szöveg egy fordítási hiba volt, ekként az nem szándékos magatartás, és nem felróható, hanem egy gondatlanság, a körültekintő eljárás elmulasztásaként értékelhető. A határozat kézhezvételekor azonnal eleget tettek a határozatnak, és először felülcímkézéssel, majd új címkékkel került forgalomba a termék, mely önmagában is igen komoly kiadást jelentett. A felperesi társaság ügyvezetése

azonnal megtett minden tőle telhetőt az új címkék legyártására, mely tekintetében erre vonatkozó iratokat is csatolt a tárgyaláson. A felülcímkézésre azért a határozat kézhezvételét követően került sor, mert a felülcímkézés azt sugallja, hogy valami baj van a termékkel, ezért az új címke legyártására, és minél előbbi forgalomba hozatalára helyezték a hangsúlyt. A termékből raktáron lévő készletek március hó végéig, a csomagolóanyagból meglévő készletek pedig április hó végéig, május hó elejéig futottak ki. A felperes nyomban 2004. március 2. napján elkészítette az új csomagolóanyagok mintáit, melyek legyártására nyomban, mihelyt technikailag lehetőség volt rá, sor került. Az alperesi határozat által hivatkozott anyacég vezetője által tett kijelentés, mely szerint nem áll módjában a csomagolóanyag azonnali megváltoztatása, 2004. február hónapjában történt, a versenyfelügyeleti eljárás megindítása előtt. A Vj-100/2003-as számú ügy, épp ezen eljárás kezdete környékén fejeződött be, és nem volt idő ennek tanulságait az összes termék reklámozási gyakorlata vonatkozásában levonni. A cég nettó árbevétele 3 milliárd forint körül volt a 2003-as évben. Kifejtette továbbá - erre vonatkozó grafikonok csatolásával -, hogy a reklámnak nem volt a forgalomra hatása, azt lényegében a TESCO, és más bevásárló központok akciói befolyásolták csak érdemben, ekként a sérelmezett szöveg a fogyasztókra hatást nem gyakorolt.

Az alperes a tárgyaláson pontosított, ellenkérelmében kérte a felperes keresetének elutasítását, és perkoltségben történő marasztalását. Előadta, hogy minden releváns körülmény értékelésre került, a bíróságnak pedig nincs hatásköre a felülmérlegelésre. A felperes már a határozat meghozatalát jóval megelőzően - az eljárás megindításakor - tisztában volt a szövegrész jogsértő voltával, azonban azt még sem orvosolta azonnal. Ismételten kiemelte, hogy felsőfokú jelző használatáról van szó, amelynek önmagában jelentős hatása van a fogyasztókra.

A bíróság a fenti tényállás és a felek nyilatkozatai alapján megállapította, hogy a felperes keresete alapos.

A tisztességtelen piaci magatartás, és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 78. § (1) bekezdése értelmében az eljáró versenytanács bíróságot szabhat ki azzal szemben, aki e törvény rendelkezéseit megsérti. A bíróság összege legfeljebb a vállalkozás előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet. A vállalkozások társadalmi szervezetével, a köztestülettel, az egyesüléssel, és más hasonló

szervezettel szemben kiszabott bírság összege legfeljebb a tag vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztói érdekek sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

A bíróság megállapította a fenti jogszabályhelyek alapján, hogy az alperes és annak határozata a releváns körülmények figyelembevételével az egyes mérlegelési szempontok tekintetében nagyjából valós tényekre alapulóan okszerű következtetéseket vont le. Mivel a bíróságnak nincs lehetősége felülmérlegelésre, ekként az egyes körülmények összességüként, meghatározásának eltúlzott volta tekintetében érdemben nem vizsgálódhatott.

Az alperes helyesen vonta le azt a következtetést, hogy a Vj-100/2003-as számú határozatra figyelemmel értékelnie kellett azt is, hogy törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsításáról van szó, mert a bíróság értelmezése szerint nem vezethető le ebből a jogszabályhelyből, hogy a törvénybe ütköző magatartásnak feltétlenül ugyanazon, vagy hasonló tényálláson kell alapulnia, hanem a törvény önmagában a többszöri, akár egyidejű, különböző jogsértések tényét is a mérlegelés körébe vonja. Ez logikusan következik abból, hogy akár egyidejű, többszöri jogsértés egy eljárásban való elbírálása a jogsértés súlyát növeli, amely jogsértést növelő tényező, egymást követő versenyfelügyeleti eljárások esetén a „magatartás ismételt tanúsítása” mérlegelési szempont körében kerülhet értékelésre, még pedig szükségszerűen, ha a konkrét eljárások számától függetlenül, azonos módon kívánja a törvény - kizárólag a megvalósított jogsértés(ek)re figyelemmel - szankcionálni. Ebből következik az is, hogy az sem volt figyelembe vehető, hogy a felperesnek kevésbé volt módja a Vj-100/2003-as számú ügy konzekvenciáit levonni, az mulasztását nem menti, és nem enyhíti.

A bíróság megítélése szerint nem volt értékelhető releváns körülményként az sem, hogy a felperes által csatolt kimutatások szerint a perbeli termékek forgalmában kiugró változás nem mutatkozott a sérelmezett reklámszöveg megjelenését követően, ugyanis annak hatása abban

is kifejeződhet, hogy az adott termék forgalma stagnál csökkenés helyett; avagy a termék forgalmának visszaesése nem olyan meredek, mint az egyébként lenne. Ekként abból nem volt levonható az a következtetés, hogy a fogyasztókra az adott reklámszöveg milyen hatást gyakorolt, az ilyen hatás kiváltására való objektív alkalmassága a szövegnek pedig nem volt vitatott.

A bíróság megállapította továbbá azt is, hogy helyesen értékelte alperes azt is, hogy felperesnek módjában lett volna a versenyfelügyeleti eljárás megindításától felülcímkézéssel a már ismert jogsértést korigálni, melyet nem tett meg, ekként tisztán mulasztásra (fordítási hiba) nem hivatkozhat. Nem hivatkozhat azért, mert a jogsértés felismerését követően szándékosan nem változtatott a feliraton felülcímkézéssel kiindulva abból, hogy az túl nagy piaci hátránnyal járna számára. A bíróság megítélése szerint jogsértés elkövetése, és annak felismerését követően felperes nem mérlegelheti ekként piaci kárát, vagy hasznait, avagy ha ezt teszi, nem hivatkozhat sikerrel a bíróság mérséklése körében arra, hogy nem szándékosság, csak gondatlanság, mulasztás terheli.

Az a körülmény pedig, hogy felperes az alperesi határozatnak nyomban eleget tett a határozat meghozatala után felmerült olyan körülmény, amely nem teheti utóbb a határozatot jogszerűtlenné, mivel a bíróság kifejezetten azt vizsgálhatja, hogy a határozat meghozatalkor az adott határozat jogszerű volt-e.

A bíróság fentiek előrebocsátásával ugyanakkor megállapította, hogy mérlegelése során alperes figyelmen kívül hagyta a jogsértés súlyának értékelésekor azt a körülményt, és ekként nem mérlegelte, hogy a sérelmezett szövegrész milyen szöveggörnyezetben, és milyen tartalmú mondatban szerepel, azt lényegében összefüggéseiből kiragadta, és így erre nézve okszerű következtetést sem tudott levonni. Így a sérelmezett mondat teljes szövege szerint a Zott Monte a benne található értékes teakrémnek, a finom csokoládénak /vaníliának/, és mogyorónak köszönhetően a leginkább megfelelő termék a gyermekek számára, akár desszertként, akár két étkezés között". Bár a szöveg piros betűs megjelenítése a bíróság megítélése szerint inkább kiemeli annak szerepét a termék értékesítésében, mint csökkentené, függetlenül attól, hogy a termék logója milyen szerepet tölt be a csomagoláson - így ezzel a felperesi érveléssel a bíróság nem értett egyet -, azonban kétségtelen tényként állapítható meg, hogy a szöveg maga a tejszörénynek, csokoládé /vaníliának/, és a mogyorónak tulajdonítja a leginkább megfelelőséget a gyermekek számára. Ebből pedig egyértelműen kiderül az

átlagos felkészültségű fogyasztó számára, hogy annak íze az a lényeges tulajdonság; amely leginkább megfelelővé teszi, ekként a szöveg kétséget sem hagy a fogyasztóban, hogy nem egy abszolút minőségi állításról, hanem egy szubjektív - egyén függő - elemről, az ízhatásról van szó. Ekként a szöveg a fogyasztó befolyásolására is kevésbé alkalmas, mintha az állítás egy általános elsőbbségi állítás lenne egy felsőfokú jelző használatával.

Továbbá tévesen, és okszerűtlenül vonta le azt a következtetést, hogy tipikus felsőfokú jelző használatáról van szó, melynek súlya, és fogyasztókra gyakorolt hatása különösen erőteljes, mivel az alperesi határozatból is kitűnően - a rendelkezésre álló adatok szerint - nem tipikus felsőfokú jelző használatáról volt szó. Az MTA Nyelvtudományi Intézete mindkét, és az alperesi határozat tényállásává tett lehetséges értelmezés körében nem felsőfokú jelzőként értelmezte a leginkább kifejezést, hanem „elsősorban”, „főként”, „más termékkel szemben előnyben részesítve” jelentés tartalmat tárt fel. Ebből következik, hogy nem kizárólagos elsőbbségi állításról van szó, amely legmegfelelőbb terméknek - tehát gyermekek számára a többivel szemben legjobb terméknek - állítja be a reklámozott terméket, hanem a „leginkább” kifejezéssel, egyfajta bizonytalanságot sugall, lényegében egy bátortalan - tehát nem biztos - állítást fogalmaz meg. Mivel a szöveg az ínhatas tekintetében - tehát egy szubjektív megítélés alá eső kérdésben - teszi meg állítását, ez a kifejezés erre a jelentéstartalomra még inkább ráerősít.

Ezért a bíróság megállapította, hogy az alperes, amikor a mérlegelési szempontok figyelembe vételekor különös súllyal vette figyelembe azt a körülményt, hogy felsőfokú jelző használatáról van szó, akkor nem valós tényre alapította megállapítását, és abból ezért okszerű következtetésre sem juthatott.

A bíróság ezért a Tpv. 83. §. (4) bekezdésében biztosított hatáskörével élve az alperes határozatát megváltoztatta, és a kiszabott bírság összegét a fenti téves mérlegelési szempont figyelmen kívül hagyásával azt arányosan mérsékelte. A mérséklés mértékének meghatározásakor a bíróság nem mérlegelhetett felül az egyéb mérlegelési szempontok alapján megállapított bírság összezszerűségét, így azok számát, és súlyát figyelembe véve határozta meg a konkrét bírság összegét.

A bíróság a perköltségről szóló, a Pp. 78. §. (1) bekezdése, és a 6/1986 (VI.26) számú IM rendelet 14. §-a alapján, annak mértékről a 32/2003. számú IM rendelet 3. §. (1) bekezdés a.) pontja, és (6) bekezdése alapján döntött. Figyelemmel volt e körben arra is, hogy a felperes keresete nagyobb összegű bírság mérséklésre irányult, ekként a célszerű, és eredményes pervitel körében kifejtettek, és azzal felmerült munka alapján ítélte meg az indokolt perköltség összegét. Az illeték mértékéről az Itv. 43. §. (3) bekezdése alapján határozott.

A felperes a lerótt 15.000 forint illetéket az illetékes Illetékhivataltól kérheti vissza.

Budapest, 2005. év április hó 28. napján

Jogerős: 2005. június 27-én